

ALLAH'IN SEVDİĞİ VE SEVMEDİĞİ KİMSELER

Medet COŞKUN

I- Konunun Plânı

- A. Sevginin anlam ve mahiyeti
- B. Allah sevgisi
- C. Allah'ın kulu sevmesi
- D. Kulun Allah'ı sevmesi
- E. Bu sevginin belirtileri
- F. Kur'anı Kerimde sevgi kavramı
- G. Hadislerde sevgi kavramı
- H. Kulun Allah'ı sevmesinin;
 - 1- Psikolojik faydaları
 - 2- Bu sevginin bir yansıması olarak sevginin toplumsal faydaları
 - 3- Sevginin hakim olduğu toplumlarda kardeşlik barış ve güvenin yerleşmesi
- I. Sevgi toplumunu oluşturmak için yapılması gerekenler:
 - 1- Allah (cc)'nin sevgi konusundaki emirlerini bilmek ve bunu hayata geçirmek
 - 2- Sevginin açmayacağı hiçbir kapının olmadığını bilmek
 - 3- Sevgiden yoksun bir toplumun ne kadar çekilmez olduğunu bilmek
 - 4- Sevgi, dostluk ve kardeşliğin islam dininin ayrılmaz bir parçası olduğunu hatırdan çıkarmamak
 - 5- Hz. Peygamberin sevgi, dostluk ve saygıyla ilgili ashabına olan davranışlarını bilmek ve bunları örnek almak
 - 6- Sevginin imanın bir gereği olduğunu bilmek
 - 7- Allah'ı ve Rasul'ünü her şeyden daha çok sevmek

II- Konunun Açılımı ve İşlenişi

Konuya sevgi kavramı açıklanarak başlanır ve Allah sevgisinin ne anlama geldiğiyle ilgili ayetler ve hadislerle başvurularak geniş bir şekilde konu ele alınır. Vaazın ilerleyen bölümlerinde kişinin Allahı sevmesinin ne anlama geldiği ve bu sevginin sonucunda neleri yapıp nelerden de kaçınması gerektiğine işaret edilir. Allah'ın sevdiği bir kul olabilmek için

nelerin yapılması gerektiğine değinilerek insanların bir sonraki bölümde vasıflarını sayacağımız insanlardan olması gerektiğine dikkat çekilmelidir. Bu bölümde Allah'ın sevdiği insanların güzel davranışlarından örnekler verilir.

III- Konunun özet sunumu

Kişinin Allah'ı sevmesi O'nun Kur'anda belirttiği güzel vasıflara sahip olmasıyla mümkündür. Bir insanın öncelikle mü'minlerin Kur'an'daki özelliklerini öğrenmesi ve bunları hayatında yaşaması gerekir. Kur'anda açıklanan mü'minlerin özelliklerinden bazılarını şöylece sıralayabiliriz:

Allah, güzellik sergileyen, Allah'ı görür gibi O'na kulluk yapanları (Bakara,2/ 195) ;), tevbe edenleri ve temizlenenleri: (Bakara,2/ 222) , Rasûlullah'a tâbi olup uyanları: (Âl-i İmrân,3/ 31) , takvâ sahibi muttakîleri, (Âl-i İmrân,3/ 76), sabredenleri: (Al-i İmrân,3/ 146), adil olanları: (Mâide,5/ 42), (Hucurât,49/ 9)... sever.

Yine Allah , aşırı gidenleri: (Bakara, 2/190) , fesâdı/bozgunculuğu: (Bakara,2/ 205), fâsidleri/bozguncuları: (Mâide, 5/64), günahlarda ısrar eden nankörleri, fâizle uğraşanları: (Bakara, 2/276) , kâfirleri, Allah'a ve Rasûlüne itaat etmeyenleri: (Âl-i İmrân, 3/32), zâlimleri: (Âl-i İmrân, 3/57, 140), şımarıkları: (Kasas, 28 /76), kendini beğenip böbürlenmiş kimseleri: (Nisâ, 4/36), (Lokman, 31/18) , hâin günahkârları: (Nisâ, 4/107), isrâf edenleri: (En'âm, 6/141, A'râf, 7/31)...sevmez.

IV- Konu işlenirken başvurulabilecek bazı ayetler

Allahın sevdiği ve sevmediği insanlarla ilgili tüm ayetleri verme imkanı olmadığından sadece birkaç tane ayet-i kerimeyi vermekle yetineceğiz, diğerlerinin ise ayet numaralarını vereceğiz.

Allahın sevdiği insanlar;

الَّذِينَ يُنْفِقُونَ فِي السَّرَّاءِ وَالضَّرَّاءِ وَالْكَاطِمِينَ الْغَيْظَ وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ

“Onlar bollukta ve darlıkta Allah yolunda harcayanlar, öfkelerini yenenler, insanları affedenlerdir. Allah iyilik edenleri sever.”¹

1 Ali imran,3/ 13

لَيْسَ عَلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جُنَاحٌ فِيمَا طَعِمُوا إِذَا مَا اتَّقَوْا وَآمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ ثُمَّ اتَّقَوْا وَآمَنُوا ثُمَّ اتَّقَوْا وَأَحْسَنُوا وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ

“İman edip salih ameller işleyenlere; Allah’a karşı gelmekten sakındıkları, iman ettikleri ve salih amel işledikleri, sonra Allah’a karşı gelmekten sakındıkları ve iman ettikleri, sonra yine Allah’a karşı gelmekten sakındıkları ve iyilik ettikleri takdirde, daha önce tatmış olduklarından dolayı bir günah yoktur. Allah iyilik edenleri sever.”²

بَلَىٰ مَنْ أَوْفَىٰ بِعَهْدِهِ وَاتَّقَىٰ فَإِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ

“Hayır! (Gerçek, onların dediği değil.) Kim sözünü yerine getirir ve Allah’a karşı gelmekten sakınırsa şüphesiz Allah da sakınanları sever.”³

Allahın sevmediği insanlar;

إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ مَنْ كَانَ مُخْتَالًا فَخُورًا

“Şüphesiz, Allah kibirlenen ve övünen kimseleri sevmez.”⁴

لَا جَرَمَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُسْرُونَ وَمَا يُعْلِنُونَ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْتَكْبِرِينَ

“Şüphe yok ki Allah, onların gizlediklerini de, açığa vurduklarını da bilir. O, büyüklük taslayanları hiç sevmez.”⁵

Konu ile ilgili faydalanılabilecek diğer ayetler ise şunlardır:

Ali imran, 3/148 ; Bakara 2/195; Ali imran, 3/31; Âl-i İmrân, 3/159; Âl-i İmrân, 3/134; Âl-i İmrân, 3/148; Mâide, 5/13, 93; Tevbe, 9/108; Saff, 61/4; Mümtehine,60/ 8; Kasas, 28/77; Rûm, 31/45; Şûrâ, 42/40); Hadîd, 57/23; Nahl, 16/23; Hacc, 22/38 ; Enfâl, 8/58; Nisâ, 4/148; Mâide, 5/87; A'râf, 7/55

V- Konu İşlenirken Başvurulabilecek Bazı Hadisler

الْمَرْءُ مَعَ مَنْ أَحَبَّ

“Kişi sevdiği ile beraberdir.”⁶

2 Maide, 5/ 93

3 Ali imran , 3/76

4 Nisa, 4/ 36

5 Nahl, 16/ 23

6 Buhâri, Edeb 96, (VII,112)

وَعَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ يَقُولُ: لَا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّىٰ أَكُونَ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِنْ وَالِدِهِ وَوَلَدِهِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ.

Hz. Enes (radiyallahu anh) bildiriyor; Hz. Peygamber (aleyhissalâtu vesselâm) şöyle buyurmuştur: "Sizden biri, beni, babasından, evladından ve bütün insanlardan daha çok sevmedikçe iman etmiş sayılmaz"⁷

وَعَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ص) لَا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّىٰ يُحِبَّ لِأَخِيهِ مَا يُحِبُّ لِنَفْسِهِ

Yine Hz. Enes (radiyallahu anh)'in rivayetine göre Hz. Peygamber (aleyhissalâtu vesselâm) şöyle buyurmuştur: "Sizden biri, kendi için sevdiğini kardeşi için de sevmedikçe gerçek imana eremez."⁸

وعن ابن المسيب رضي الله عنه: أَنَّهُ كَانَ يَقُولُ: إِنَّ اللَّهَ تَعَالَىٰ طَيِّبٌ يُحِبُّ الطَّيِّبَ، نَظِيفٌ يُحِبُّ النَّظَافَةَ، كَرِيمٌ يُحِبُّ الْكَرَمَ، جَوَادٌ يُحِبُّ الْجُودَ، فَنَظَّفُوا أُنْفُسَكُمْ، وَلَا تَشَبَّهُوا بِالْيَهُودِ.

İbnu'l-Müseyyeb'den rivayet edildiğine göre demiştir ki: "Allah Teâlâ Hazretleri münezzehtir, (halde ve sözde) nezîh olanı sever; nâziftir, nezâfeti sever; kerîmdir, keremi sever; cömerttir, cömertliği sever. Öyle ise avlularınızı temizleyin ve yahudilere benzemeyin."⁹

Dinimizce insanlarda bulunması gerekli olan bazı övgüye değer sıfat ve hasletler Allah'a nisbet edilerek yüceltilmiştir. İnsanın bu sıfatlarla bezenmesi teşvik edilmektedir.

وعن أَبِي ذَرٍّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (ص): ثَلَاثَةٌ يُحِبُّهُمُ اللَّهُ، وَثَلَاثَةٌ يُبْغِضُهُمُ اللَّهُ: فَأَمَّا الثَّلَاثَةُ الَّذِينَ يُحِبُّهُمُ فَرَجُلٌ أَتَىٰ قَوْمًا فَسَأَلَهُمْ بِاللَّهِ وَمَا يَسْأَلُهُمْ بِقَرَابَةِ بَيْنِهِ وَبَيْنَهُمْ فَمَنْعُوهُ، فَتَخَلَّفَ رَجُلٌ بِأَعْقَابِهِمْ فَأَعْطَاهُ سِرًّا لَا يَعْلَمُ بِعَطِيَّتِهِ إِلَّا اللَّهُ وَالَّذِي أَعْطَاهُ، وَقَوْمٌ سَارُوا لَيْلَتَهُمْ حَتَّىٰ إِذَا كَانَ النَّوْمُ أَحَبَّ إِلَيْهِمْ مِمَّا يُعَدُّ بِهِ فَنَزَلُوا. فَقَامَ رَجُلٌ يَتَمَلَّقُنِي وَيَتَلَوُّ آيَاتِي، وَرَجُلٌ كَانَ فِي سَرِيَّةٍ فَلَقِيَ الْعَدُوَّ فَانْهَزَمُوا فَأَقْبَلَ بِصَدْرِهِ حَتَّىٰ يُقْتَلَ أَوْ يُفْتَحَ لَهُ، وَأَمَّا الثَّلَاثَةُ الَّذِينَ يُبْغِضُهُمُ اللَّهُ: فَالشَّيْخُ الزَّانِي، وَالْفَقِيرُ الْمُخْتَالُ، وَالْغَنِيُّ الظَّلُومُ.

Hz. Ebu Zerr (radiyallahu anh) anlatıyor: "Resûlullah (aleyhissalâtu vesselâm) buyurdular ki:"Üç kişi vardır, Allah onları sever, üç kişi de

7 Buhârî, İman 8; (I, 9)

8 Buhârî, İman 6, (I, 10)

9 Tirmizî, Edeb 41, (2799), (V, 110)

vardır Allah onlara buğzeder. Allah'ın sevdiği üç kişiye gelince: "Bir adam bir cemaate gelir, onlardan Allah adına birşeyler ister, kendisiyle onlar arasında mevcut bir yakınlık sebebiyle istemez. Onun başvurduğu kimseler, istediğini vermezler. İçlerinden biri cemaatin arkasına kayıp, isteyen kimseye gizlice ihsanda bulunur. (Öyle gizli verir ki) onun verdiği sadece Allah'la ihsanda bulunduğu adam bilir. (İkinci adam ise:) Bir cemaat yoldadır. Gece boyu da yürürler. Derken (yorulurlar ve) uyku herşeyden kıymetli bir hal alır. Konaklarlar, [başlarını koyup yatarlar.] Bir adam kalkıp bana karşı tevazu ve tazarruda bulunur, ayetlerimi okur. (Üçüncü adama gelince:) Seriyeye katılmıştır. Seriyeye düşmanla karşılaşır, hezimete uğrarlar. Ancak o ilerler, öldürülünceye veya başarınca kadar savaşmaya devam eder. Allah'ın buğzettiği üç kişiye gelince: Bunlar zâni ihtiyar, kibirli fakir, zâlim zengindir." ¹⁰

وعن أبي سعيد الخدري رضي الله عنه قال: قال رسول الله (ص): :: خَصَلْتَانِ لَا يَجْتَمِعَانِ فِي مُؤْمِنٍ: الْبُخْلُ، وَسُوءُ الْخُلُقِ

Ebu Saîd el-Hudrî (radiyallahu anh) anlatıyor: "Resûlullah (aleyhissalâtu vesselâm) buyurdular ki: "İki haslet vardır ki bir mü'minde asla beraber bulunmazlar: Cimrilik ve kötü ahlâk." ¹¹

VI- Yararlanılabilecek Bazı Kaynaklar

Hadisler: Buhâri, İman 8; Müslim, İman 69; Buhârî, İman 9; Müslim, İman 67; Tirmizî, İman 10, Buhârî, Edeb 27; Müslim, Birr 66; Buhârî, Salât 88, Mezâlim 5; Müslim, Birr 65; Tirmizî, Birr 18; Nesâî, Zekât 67; Buhârî, Edeb 27; Müslim, Birr 66; Ebû Dâvud, 3, hadis no: 4599; Buhârî, İman 7; Müslim, İman 71-72; Tirmizî, Kıyâmet 59; Nesâî, İman 19, 33; İbn Mâce, Mukaddime 9; Buhârî, Mezâlim 3; Müslim, Birr 58; Ebû Dâvud, Edeb 38, 60; Tirmizî, Hudûd 3, Birr 19; İbn Mâce, Mukaddime 17; Tirmizî, Birr 18; Müslim, Birr 32; Buhârî, Edeb 57; Ebû Dâvud, Edeb 47; Tirmizî, Birr 24; İbn Mâce, Duâ 5; Buhârî, Nikâh 45, Edeb 57, 58, Ferâiz 2; Müslim, Birr 28-34; Ebû Dâvud, Edeb 40; Tirmizî, Birr 18

Hak Dini Kur'an Dili, Elmalılı Hamdi Yazır, Azim Y. c. 1, s. 471-478;

Tefhimu'l Kur'an, Mevduci, İnsan Y. c. 1, s. 117-118;

El-Câmiu li-Ahkâmi'l-Kur'an, İmam Kurtubi, Buruc Y. c. 2, s. 439-442;

¹⁰ Tirmizî, Cennet 25, (2568), (IV, 698)

¹¹ Tirmizî, Birr, 41, (1962) (IV, 343)

İyi Müslüman, İsmail Lütfi Çakan, T.D.V. Y;

Sevgi medeniyeti : (Allah'da kul, kulda Allah sevgisi), Raşit Küçük,
İstanbul : Rağbet Yayınları, 2002.